

KÜBA

Küba-Türkiye İş Forumu DEİK ve Küba Ticaret Odası tarafından 11 Şubat 2015 tarihinde Küba'da gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda Türk İş dünyasına fayda sağlayacak bir takım veriler aşağıda paylaşılmıştır. Bu bağlamda, Küba'nın yeni bir açılımın eşliğinde olduğu, büyük bir potansiyel barındırdığı ve bu süreçte Türkiye'nin mutlaka Küba'nın yanında olması gerektiği vurgulanmıştır. Ziyaret sırasında İş adamları heyetiyle, Küba'nın Havana dışında kalan şehirlerine de ziyaretler düzenlenmiştir. Küba ile Türkiye arasındaki coğrafi uzaklığa rağmen güneş enerjisi, tohumculuk gibi bazı alanlarda ortak projelerin hayata geçirildiği Küba ile önümüzdeki dönemde turizm, bio-teknoloji gibi alanlarda işbirliği yapılabileceği vurgulanmıştır. İş Forumu sırasında Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ile Küba Ticaret Odası (CCC) arasında işbirliği anlaşması imzalanmıştır.

Türkiye İş Dünyası için Küba'daki Fırsatlar:

Küba ekonomisi sosyalist ilkelere dayanan devlet kontrollü bir planlı ekonomidir. Son yıllarda özel sektör yatırımları artmakla beraber üretim araçlarının büyük bir kısmı devlet tarafından işletilir. 1992'de dış ticaretinin % 80'ini gerçekleştirdiği ve tarım üretimi için gereken sübvansiyonların sağlandığı SSCB'nin çöküşünden sonra tarımdan sanayiye geçmiştir. İş gücünün % 21'inin çalıştığı tarım sektöründe şeker kamışı, tütün, turuncu, kahve ve pirinç önemli üretim ve ihracat kalemlerindedir. Sosyalist rejimde özellikle önem verilen balıkçılık ve hayvancılık yine önemli üretim kalemlerinden biridir. Turizm son yıllarda yeniden eski canlılığını kazanmıştır. Özellikle Kanada ve Avrupa Birliği'nden gelen turistler sayesinde turizm Küba ekonomisinin itici gücü haline gelmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti, Kanada, İspanya ve Hollanda Küba'nın en büyük dış ticaret ortaklarıdır. Madencilik temelini ihracat kalemleri içinde önemli bir payı olan nikel oluşturur. Kişi başına düşen GSMH yaklaşık 11.582 \$'dır. Yaşam standardı hala 1990 öncesindeki seviyeye getirilememiştir. Bunun en büyük nedeni, Sovyetler Birliği tarafından yapılan hibe ve yardımların, Sovyetlerin 1991'de yıkılmasıyla birlikte kesilmesidir. Petrol konusunda en büyük destekçisi Çin'dir. Mühendis ve makine yardımı yapmaktadırlar. Ayrıca Venezüella'da Hugo Chávez'in iktidara gelmesiyle birlikte, bu ülkeyle yapılan ekonomi anlaşmaları da Küba'nın zor koşullara karşın yeni bir müttefik bulmasını ve bir ölçüde rahatlamasını sağlamıştır. Ülke ekonomisinin % 90'ından fazlası devlet kontrolündedir.

Gümrük Vergileri

1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) üye olan Küba, bu tarihten itibaren gümrük vergilerinde değişiklikler yapmıştır. MFN statüsüne sahip olmayan ya da tercihli ticaret anlaşması imzalamadığı ülkelere daha yüksek oranda genel bir tarife oranı uygulayan Küba, aralarında Türkiye'nin de yer aldığı DTÖ'ye üye ülkelere düşük bir gümrük tarifesi uygulamaktadır. 1995 yılından itibaren ülkede kısmen dönüştürülebilir bir para birimi kullanılmaktadır.

İthalat

Küba'nın en önemli ithalat kalemleri, petrol ve enerji ürünleri, makina ekipmanları, yiyecek ürünleri, imalat malzemeleri ve hammadde; en önemli ihracat kalemleri ise nikel, ecza, biyo teknoloji ürünleri ve aşılardır. Küba'nın 2012 yılı ithalatı 6,3 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İthalatında başlıca tedarikçi ülkeleri Çin, İspanya, Brezilya, Kanada, Meksika ve ABD'dir. Küba'ya 1959 yılından bu yana ticari ambargo uygulayan ABD'nin Küba'nın ithalat yaptığı ülkeler arasında yer almasının nedeni, ambargonun 2000 yılında ABD'den nakit ile tarım ve gıda ürünleri alınmasına yönelik olarak esnetilmesidir. Kasım 2001'de yaşanan Michelle Kasırgası sonrasında gıda stokları azalan Küba, 2003 yılından itibaren ABD'den tarım ve gıda ürünleri almaya başlamıştır.

2014 itibariyle Türkiye'den Küba'ya yapılan ihracat hacmi 12 milyon dolardır. 2013 yılında Küba'ya ihraç ettiğimiz ürünlerin % 19,5'ni demir/ alaşımsız çelikten profil, % 10,3'nü eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, % 9,4'nü mayalar oluşturmaktadır. Demir çelik teller, demir çelik inşaat ve aksamı, demir çelik filmaşin, dozerler, greyder, demir çelik yassı mamuller, demir çelik çubuklar, otomobil, steysin vagonlar, sabunlar ihracatta diğer önemli ürünlerdir.

İhracatı

Başlıca ihraç ürünleri şeker ve nikel olan Küba ekonomisi, 2012 yılında % 3,0 oranında büyümüş olup; 2013 yılında % 2,7 ve 2014 yılında % 3,7 oranında büyüme kaydedileceği tahmin edilmektedir. 2014 itibariyle Türkiye'nin Küba'dan yaptığı ithalat 15 milyon dolardır. Türkiye'nin Küba'dan ithal ettiği ürünlerin çeşitliliğinin ihracata kıyasla daha kısıtlı olduğu görülmektedir. 2013 yılı ithalatımızın % 57'sini odun kömürü, % 30'unu ilaçlar ve % 10'unu etil alkol, alkollü içkiler ve likörler oluşturmaktadır. Ve 2014 yılı itibariyle, Toplam dış ticaret hacmi: 27 milyon dolar ve, Dış ticaret dengesi : -3 milyon dolardır.

Yabancı Yatırım

Batılı şirketler ile ortak yatırım şeklinde faaliyette bulunulmasına izin veren 50 Sayılı Yatırım Kanunu 1982 yılından itibaren yürürlükte olup, 2003 yılında yapılan düzenlemelerle yatırımlar teşvik edilmektedir. Turizm yatırımlarının toplam yatırımlar içinde % 68 paya sahip olduğu Küba'da; Minbas, Mintur, Micons, Minil, Minal, Minagri, Mintrans gibi devlet kurumlarının üretim konusunda yabancı yatırımcılarla işbirlikleri mevcuttur.

%100 Yabancı sermayeli anonim şirket kuruluşu, % 51 Küba şirketi-% 49 Yabancı Yatırımcı veya her iki tarafında kendi kimliğini muhafaza ettiği bir işbirliği antlaşması şeklinde olabilir. Tüm durumlarda Kübalı ortak devlete bağlı firmalardan birisidir. Lisanslar belli bir süre için verilmiş olup; bu süre uzatılabilir veya iptal edilir. Ortak yatırım konusunu inceleyen ve karar veren mercii "Dış Ticaret Bakanlığı'dır." Yeni bir yatırım projesinde, Küba Hükümeti için üç önemli husus vardır: Yabancı sermaye miktarı, yatırım yapılan sektörün ne ölçüde ihracatı artırıp, ithalatı azaltabilecek olması ve kullanılan teknoloji. Pratikte çok az sektör yabancı yatırımcıya açıktır.

Faydalı Kurumlar

Dış Ticaret Bakanlığı <http://www.mincex.cu/>

Dış Yatırımlar Direktörü: Déborah Rivas Saavedra

E-mail: deborah.rivas@mincex.cu

Tel: +537 838 05 3

Fax: +537 838 0516

Adres: Infanta No.16, Plaza de la Revolución, La Habana, Cuba

Küba Ticaret Odası (CCC) <http://www.camaracuba.cu/>

Uluslararası İlişkiler Direktörü: Dr. Celia Labora Rodriguez

E-mail: relint@camara.com.cu

Tel: +537 831 2404 / +537 838 1321 Dahili: 213

Adres: Calle 21 No.701, Vedado, La Habana, Cuba